

APR 2026

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

PF-2403

[Total No. of Pages : 2

[6632]-65

B.A. LL.B.

CE-0401 : LAW AND LITERATURE
(2023 Pattern) (Semester - IV) (Theory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any TWO questions from Part A.*
- 2) *Answer any FOUR questions from Part B.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A

Attempt ANY TWO questions from the following. **[2 × 15 = 30]**

- Q1)** Discuss the idea of justice in relation with the character of William Falder in *Justice*. **[15]**
- Q2)** How the verdict in the case of *Balaji Raghavan v. Union of India* was arrived at by the judges? Explain the line of reasoning. **[15]**
- Q3)** Explain how literature is significant in understanding the law. **[15]**

PART - B

Attempt ANY FOUR questions from the following. **[4 × 10 = 40]**

- Q4)** Describe the meaning of the benefit of doubt in *The Benefit of Doubt*. **[10]**
- Q5)** Draw a character sketch of Angoori. **[10]**
- Q6)** How should the relationship between a judge and the advocates be? **[10]**
- Q7)** Discuss *Still I Rise* as an inspirational poem for women. **[10]**

P.T.O.

- Q8) Describe the exceptional quality of Mahatma Gandhi in dealing with cases in *Some Reminiscences of the Bar*. [10]
- Q9) Describe the trial part in *The Web of Circumstance*. [10]

Total No. of Questions : 10]

PF2404

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

[6632]-66

Second Year B.A. LL.B. (Five Year Law Course)

BA-0402 : INTERNATIONAL RELATIONS

(2023 CBCS Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any TWO questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
- 2) Answer any THREE questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
- 3) Answer question no. 10 from Part-C as directed. The question no. 10 is for 10 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Discuss the meaning of International Relations and elaborate its evolution.

Q2) Critically evaluate the Realist school of thought as an approach to study International Relations.

Q3) Discuss the evolution of United Nations and explain its structure.

Q4) Explain the meaning of Foreign Policy and discuss in detail the determinants of India's foreign policy.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

Q5) Discuss the behavioural actors in International Relations.

Q6) Elaborate John Rawls' theory of the Law of Peoples.

Q7) Explain in detail the structure and functions of ASEAN.

Q8) Explain the role and impact of multinational companies on foreign policy.

Q9) Define War and explain with appropriate examples the causes of war.

PART - C

Q10) Write a short note on the following. (Any two)

[2×5=10]

- a) Arms race
- b) Meaning of diplomacy
- c) ILO
- d) Importance of International Relations

Total No. of Questions : 10]

PF2404

[6632]-66

Second Year B.A. LL.B. (Five Year Law Course)

BA-0402 : INTERNATIONAL RELATIONS

(2023 CBCS Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
  - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
  - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) आंतरराष्ट्रीय संबंधांचा अर्थ सांगा आणि त्याचा उत्क्रांती कशी झाली ते स्पष्ट करा?

प्र.2) आंतरराष्ट्रीय संबंधांचा अभ्यास करण्यासाठी वास्तववादी विचारसरणीचा दृष्टिकोन म्हणून त्याचे टीकात्मक मूल्यांकन करा.

प्र.3) संयुक्त राष्ट्रांच्या उत्क्रांतीची चर्चा करा आणि त्याची रचना स्पष्ट करा.

प्र.4) परराष्ट्र धोरणाचा अर्थ स्पष्ट करा आणि भारताच्या परराष्ट्र धोरणाच्या निर्धारक घटकांची सविस्तर चर्चा करा.

प्र.5) आंतरराष्ट्रीय संबंधांमधील वर्तणुकीय घटकांची चर्चा करा.

प्र.6) जॉन रॉल्सचा लोकांच्या कायद्याचा सिद्धांत विस्तृत करा.

प्र.7) आसियानची रचना आणि कार्ये सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

प्र.8) परराष्ट्र धोरणावर अंतरराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका आणि प्रभाव स्पष्ट करा.

प्र.9) युद्धाची व्याख्या करा आणि योग्य उदाहरणासह युद्धाची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.10) खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर टिप्पणी लिहा.

[2×5=10]

अ) शस्त्राशस्त्रांची शर्यत

ब) राजदूत व्यवहार

क) ILO

ड) आंतरराष्ट्रीय संबंधांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 10]

APR 2026

SEAT No. :

PF-2405

[Total No. of Pages : 4

[6632]-67

S.Y. B.A. LL.B.

(Second Year of Five Year Law Course)

BA-0403 : LAW AND ECONOMICS

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carries 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question carries 10 marks.
- 3) Answer Question No. 10 from Part C as directed. It carries 10 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Discuss agrarian reforms in India and critically examine their impact on the rural economy.
- Q2) Explain the Pareto and Hicks criteria of social welfare. Illustrate your answer with suitable examples.
- Q3) Explain the economic analysis of Competition Law with relevant examples.
- Q4) Examine the impact of a market economy on law with appropriate illustrations.

P.T.O.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5)** Trace the origin and development of Law and Economics as a discipline.
- Q6)** Explain the salient features of the Insolvency and Bankruptcy Code, 2016.
- Q7)** Discuss Amartya Sen's Capability Approach to development.
- Q8)** Explain the economic analysis of Property Law with suitable examples.
- Q9)** Discuss the significance of International Economic Law in the global economy.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Write short note (any two) :

- a) Interrelationship between Law and Economics
- b) New Economic Policy, 1991
- c) Economic factors influencing pricing
- d) National Social Assistance Programme

***

Total No. of Questions : 10]

APR 2026

PF-2405

[6632]-67

S.Y. B.A. LL.B.

(Second Year of Five Year Law Course)

BA-0403 : LAW AND ECONOMICS

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :
- 1) भाग अ मधील कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
  - 2) भाग ब मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
  - 3) भाग क मधील प्रश्न क्र. 10 सूचनेप्रमाणे सोडवा. तो 10 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) भारतातील कृषी सुधारणा यांचा आढावा घ्या आणि ग्रामीण अर्थव्यवस्थेवर त्यांचा परिणाम चिकित्सक दृष्टिकोनातून स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) सामाजिक कल्याणाचे पारेतो व हिक्स निकष स्पष्ट करा. योग्य उदाहरणांसह आपले उत्तर मांडा.
- प्रश्न 3) स्पर्धा कायद्याचे आर्थिक विश्लेषण संबंधित उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) बाजार अर्थव्यवस्थेचा कायद्यावर होणारा परिणाम योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

- प्रश्न 5) कायदा व अर्थशास्त्र या विषयाचा उगम व विकास याचा मागोवा घ्या.
- प्रश्न 6) दिवाळखोरी व दिवाळे संहिता, 2016 (Insolvency and Bankruptcy Code, 2016) यांची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) अमर्त्य सेन यांचा क्षमता दृष्टिकोन (Capability Approach) यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 8) मालमत्ता कायद्याचे आर्थिक विश्लेषण योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) जागतिक अर्थव्यवस्थेत आंतरराष्ट्रीय आर्थिक कायद्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

- प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही दोन विषयांवर लघुनिबंध लिहा.
- अ) कायदा व अर्थशास्त्र यांतील परस्परसंबंध
- ब) नवीन आर्थिक धोरण, 1991
- क) किंमत निर्धारणावर परिणाम करणारे आर्थिक घटक
- ड) राष्ट्रीय सामाजिक सहाय्यता कार्यक्रम

***

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

PF2406

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

[6632]-68

Second Year B.A. LL.B. (Five Year Law Course)

BA 0404 : SOCIAL RESEARCH METHODS

(2023 CBCS Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any TWO questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any THREE questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer question No.10 from Part C as directed. The question No.10 is for 10 marks.

PART - A

[2×15=30]

Q1) Why it is important to follow certain values and ethical principles while conducting any research? Explain with examples.

Q2) What are some important methods of data collection? Write in detail.

Q3) What is Triangulation? Explain in detail these recent strategies used in social research.

Q4) Discuss the various types of sampling method used in research with some suitable examples?

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Explain in detail the various types of social research?
- Q6)** Elaborate the philosophy of Interpretivism in social research.
- Q7)** Write a detail note on "Importance and use of computer in data analysis".
- Q8)** What are the important steps involved in social research?
- Q9)** What is Hypothesis? Explain its important characteristics.

PART - C

Q10) Write Short Notes on (any two)

[2×5=10]

- a) Pure and Applied research
- b) Case study
- c) Report writing
- d) Sources of data collection

Total No. of Questions : 10]

PF2406

[6632]-68

Second Year B.A. LL.B. (Five Year Law Course)

BA 0404 : SOCIAL RESEARCH METHODS

(2023 CBCS Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
  - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
  - 3) भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर निर्देशानुसार द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हे 10 गुणांसाठी आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) कोणतेही संशोधन करताना काही मूल्ये आणि नैतिक तत्त्वांचे पालन करणे का महत्त्वाचे आहे? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र.2) माहिती संकलनाच्या काही महत्त्वाच्या पद्धती कोणत्या आहेत? सविस्तर लिहा.

प्र.3) त्रिकोणीकरण म्हणजे काय? सामाजिक संशोधनात वापरल्या जाणाऱ्या या अलिकडच्या धोरणांचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्र.4) संशोधनात वापरल्या जाणाऱ्या विविध प्रकारच्या नमुना पद्धतींची काही योग्य उदाहरणांसह चर्चा करा.

प्र.5) सामाजिक संशोधनाचे विविध प्रकार सविस्तरपणे सांगा.

प्र.6) सामाजिक संशोधनातील अन्वयार्थवाद तत्त्वज्ञान विस्तृत करा.

प्र.7) “माहिती विश्लेषणात संगणकाचे महत्त्व आणि वापर” यावर सविस्तर टीप लिहा.

प्र.8) सामाजिक संशोधनात कोणते महत्त्वाचे टप्पे समाविष्ट आहेत?

प्र.9) गृहीतक म्हणजे काय? त्याची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.10) लघु टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[2×5=10]

- अ) मूलभूत आणि उपयोजित संशोधन
- ब) यष्टी अध्ययन
- क) अहवाल लेखन
- ड) माहिती संकलनाचे स्रोत

